

Opettaja-oppilas- vuorovaikutussuhteen luonne

Emma Kostiainen, JY, OKL

Miksi vuorovaikutus ei aina suju niin kuin minä olen tai toinen on suunnitellut tai ajatellut?

Siksi, että vuorovaikutussuhteet ovat **luonteeltaan relationaalisia**.

Tämä tarkoittaa sitä, että vuorovaikutus toteutuu **AINA samanaikaisesti sekä asiatasolla että suhdetasolla**.

ASIATASO

mitä konkreettisesti sanotaan

SUHDETASO

ohjaa asioiden tulkintaa, sitä, miten minuun suhtaudutaan ja miten suhtaudun muihin

(Frymier & Houser 2000;
Graham ym. 1992; McDonald ym. 2013)

ASIATASO

Mistä puhutaan? Koenko tärkeäksi?

SUHDETASO

Onko empaattisuutta? Miten puhutaan (tyyli, sävy)? Kuka tuo toinen on? Millaisia ennakkoluuloja? Onko motivaatiota? Millainen asenne sisältöä, toista kohtaan? Millaisia nonverbaalisia vihjeitä?

MILLAISIA SUHDETASON JÄNNITTEITÄ ON OPETTAJA- OPPILASSUHTEESSA?

Seuraavat jännitteet ovat aina läsnä
opettajan ja oppilaan välisessä
vuorovaikutuksessa

1. vapaus – kontrolli
2. läheisyys – etäisyys
3. arviointi – hyväksyminen
4. ilmaiseminen – suojaaminen

(Gerlander & Kostiainen 2005; Rawlins 2000)

Pedagoginen, ammatillinen vuorovaikutus?

➤ On luonteeltaan jännitteinen

- **relaationaalisuus** = opettajan ja oppilaan välinen suhde luodaan heidän välisessä vuorovaikutuksessa

➤ Rakennetaan ja ylläpidetään vastavuoroisesti

- ei pysyvä tila

➤ Ei pelkästään positiivinen

- kuuluu myös haavoittuvuus, epävarmuus, epämiellyttävyys

➤ Keskeisiä kysymyksiä pedagogisen vuorovaikutuksen luonteesta

- Millainen ylipäätään on opettajan ja oppilaiden käsitys vuorovaikutuksesta?
- Miten molemminpuolinen vastuu vuorovaikutuksesta ymmärretään?
- Miten opettaja ymmärtää oman äärimmäisen olennaisen roolinsa ja taitonsa vuorovaikutussuhteiden rakentajana?

Lähteet

- Frymier, A. B. & Houser, M. L. 2000. The Teacher-Student Relationship as an Interpersonal Relationship. *Communication Education* 49 (3), 207-219.
- Gerlander, M. & Kostiainen, E. 2005. Jännitteisyys opettajan ja oppijan vuorovaikutussuhteessa. *Prologi. Puheviestinnän vuosikirja 2005*. Jyväskylä: Prologos ry., 68-87.
- Graham, E. E., West, R. & Schaller, K. A. 1992. The Association Between the Relational Teaching Approach and Teacher Job Satisfaction. *Communication Reports* 5 (1), 11-22.
- McDonald, M. A., Bowman, M. & Brayko, K. 2013. Learning to See Students: Opportunities to Develop Relational Practices of Teaching through Community-Based Placements in Teacher Education. *Teachers College Record* 115 (4). Saatavilla <http://www.tcrecord.org/content.asp?contentid=16916>
- Rawlins, W.K. 2000. Teaching as a mode of friendship. *Communication Theory* 10, 5-26.